

Bibelns mest lästa bok (del 4)

Livets Källas häftesserie

Nr. 59 Volym 13 September 2014

Skriv till vår adress i Sverige om du vill ha fler exemplar av detta eller tidigare häften:

Livets Källa, c/o BTHB, Hemmestorps Eke 32, SE-275 63 Blentarp

Andra häften i denna serie:

<i>Att leva tillsammans med Gud</i>	<i>Guds profetier</i>
<i>Bergspredikan (del 1)</i>	<i>Guds välsignelser</i>
<i>Bergspredikan (del 2)</i>	<i>Herren är min herde</i>
<i>Bergspredikan (del 3)</i>	<i>Hur kom Bibeln till? (del 1)</i>
<i>Bergspredikan (del 4)</i>	<i>Hur kom Bibeln till? (del 2)</i>
<i>Bergspredikan (del 5)</i>	<i>Jesu liknelser</i>
<i>Bibeln, GT i sammandrag</i>	<i>Jesu personlighet</i>
<i>Bibeln, en inledning till NT</i>	<i>Jesus kommer tillbaka</i>
<i>Bibelns historia 1</i>	<i>Jobs bok</i>
<i>Bibelns historia 2</i>	<i>Kristendomens fallgropar</i>
<i>Bibelns mest lästa bok</i>	<i>Kvinnor i Bibeln</i>
<i>Bibelns mest lästa bok (del 2)</i>	<i>Ord om glädje</i>
<i>Bibelns mest lästa bok (del 3)</i>	<i>Ord om hopp</i>
<i>Den okände Jesus (del 1)</i>	<i>Ord om tålamod</i>
<i>Den okände Jesus (del 2)</i>	<i>Svårförståeliga skriftställen (1)</i>
<i>Det kristna hoppet</i>	<i>Svårförståeliga skriftställen (2)</i>
<i>Edens lustgård</i>	<i>Svårförståeliga skriftställen (3)</i>
<i>Församlingsbrevet (del 1)</i>	<i>Svårförståeliga skriftställen (4)</i>
<i>Församlingsbrevet (del 2)</i>	<i>Vad är det som styr ditt liv?</i>
<i>Församlingsbrevet (del 3)</i>	<i>Vad är en människa?</i>
<i>Goda råd i dåliga tider</i>	<i>Vad är Guds kärlek? (del 1)</i>
<i>Gud och bön</i>	<i>Vad är Guds kärlek? (del 2)</i>
<i>Gud och förlåtelse</i>	<i>Vad händer efter döden?</i>
<i>Gud och lidande</i>	<i>Var fanns Gud den 22 juli 2011?</i>
<i>Guds fred</i>	<i>Varför?</i>
<i>Guds löften</i>	<i>Visdomsord till en ung man</i>
<i>Guds namn i Bibeln</i>	<i>Vägen till ett lyckligt äktenskap</i>
<i>Guds nåd (del 1)</i>	<i>Är Gud död?</i>
<i>Guds nåd (del 2)</i>	<i>Är Bibeln relevant för vår tid?</i>

Copyright© 2014

Guds Världsvida Kyrka i Skandinavien

Skriftställena i *Livets Källas* häftesserie är huvudsakligen hämtade ur Svenska Folkbibeln Gamla Testamentet copyright © Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm och Svenska Folkbibeln Nya Testamentet copyright © 1996, 1998, Stiftelsen Biblicum Ljungby och Stiftelsen Svenska Folkbibeln

Jag ber för dem [lärjungarna]. Det är inte för världen jag ber utan för dem som du har gett mig, eftersom de är dina. Jag ber inte att du skall ta dem ut ur världen utan att du skall bevara dem för det onda.

Men inte bara för dem ber jag [apostlarna], utan också för dem som genom deras ord kommer att tro på mig. Jag ber att de alla skall vara ett, och att såsom du, Fader, är i mig och jag i dig, också de skall vara i oss, för att världen skall tro att du har sänd mig.

Johannes 17:9, 15 och 20–21

FÖRRA HÄFTET AVSLUTADES MITT i Jesu tal till lärjungarna under den sista måltiden. Lärjungarna förundrades storligen över att en av dem skulle komma att förråda Jesus. De var också ledsna över att han snart skulle lämna dem. Inte heller kunde de förstå att Petrus, som sagt att han skulle försvara Jesus med sitt liv, skulle komma att förneka honom tre gånger innan soluppgången nästa dag. Dessutom talade Jesus fortfarande i liknelser som de inte helt förstod. I stort sett blev kvällen ganska annorlunda mot vad de hade förväntat sig efter Jesu triumferande intåg i Jerusalem på "palmsöndagen" bara några dagar tidigare. Och

Judas hade lämnat middagen och inte kommit tillbaka under hela Jesu tal till lärjungarna. Vart hade han tagit vägen?

Så upplevde lärjungarna denna sista kväll med Jesus. Han ville förbereda dem på vad som snart skulle ske. Att vara en lärjunge skulle inte bli lätt, varnade han. Så byter han ämne i kapitel 16 och förklarar hur Gud kommer att hjälpa dem när han själv inte längre var där. Att Gud skulle skicka Hjälparen till dem, den heliga Anden, som aldrig skulle lämna dem. Därefter bad Jesus för lärjungarna som var med honom och för kristna i alla tider.

Jesus har bett för dig! ☐

Häftesserien *Livets Källa* har som mål att göra evangeliet tydligt och relevant för vår tid. Den läses av kristna från olika trossamfund. Vår önskan är att hjälpa var och en att förstå sig själv och sitt förhållande till Gud, oavsett vilken kyrka man tillhör.

3–9 Johannesevangeliet 16: Den heliga Andens gärning

10–17 Johannesevangeliet 17: Jesu översteprästerliga förbön

18–20 Johannesevangeliet 18: Jesus blir tillfångatagen

Omslagsbilden: *Jesuiterna sålde det historiska St. Cuthbertevangeliet, antagligen den äldsta intakta bok som är producerad i Europa, till British Library för 9 miljoner pund (drygt 100 miljoner kr). British Library beskriver boken som: "Ett vackert verk med en ursprunglig röd skinnbindning i gott tillstånd". Biblioteket säger vidare: "Detta är det enda återstående högstatusmanuskript från denna avgörande period i brittisk historia som behållit sitt ursprungliga utseende, både invändigt och utvändigt".*

Kapitel 16: Den heliga Andens gärning

Jesus talar om i slutet av kapitel 15 om den heliga Anden som Sanningens Ande och Hjälparen. Den heliga Anden utgår från Fadern på samma sätt som Jesus (Joh. 15:26 och 8:42). Varken Jesus eller den heliga Anden är skapade utan är gudomliga av samma natur, karaktär och ande som Fadern. Detta visar vilken nära relation det är mellan dessa tre: Fadern, Sonen och den heliga Anden.

DEN HELIGA ANDEN OCH apostlarna skulle vittna om Kristus (Joh. 16:27). Enligt Efesierbrevet 2:20 är kyrkan byggd på profeternas och apostlarnas grund. Profeterna skrev Gamla testamentet och Apostlarna skrev det Nya tillsammans med sina närmaste medhjälpare och två av Jesu halvbröder, Jakob och Juda.

Jesu berättade att världen skulle hata dem på grund av att de skulle vittna om honom. Den ursprungliga texten var inte uppdelad i kapitel och verser

utan var löpande. Därför är övergången mellan kapitel 15 och 16 något olycklig, eftersom den ligger mitt i förklaringen på varför lärjungarna skulle komma att bli förföljda.

Förföljelserna skulle bli så svåra att de skulle kastas ut ur synagogorna. Om någon dödade en kristen skulle gärningsmännen tro att de hade gjort Gud en tjänst. Alla apostlarna, inklusive Paulus, led martyrdöden förutom Johannes.

De flesta historikerna är eniga om att Johannes dog en naturlig

Olivträdet blommar är små, vita och doftar gott. De har ingen nektar och lockar därför inte till sig insekter. Pollinering sker istället med hjälp av vinden.

Olivträdet kan bli 15 meter högt, och det dröjer 5 år innan det bär frukt. Ett 20-årigt träd kan ge upp till 100 kg oliver per år och bli nästan 1500 år gammalt. Världens äldsta olivträd är nästan 3000 år gammalt och växer på Kreta.

Olivträd anses vara oerhört värdefulla och i en olivlund kan det finnas flera ägare till individuella träd.

död. De kristna blev utkastade ur synagogorna när det blev tydligt att kristendomen inte var en gren av judendomen utan något helt nytt – en annan religion. År 80 infördes en ny judisk bön som förbannade de kristna och förklarade dem oönskade i synagogorna. Förföljelsen av kristna med döden som utgång började redan ett par år efter Kristi död med Stefanos som den förste martyren. Jesus förvarnade dem om att de skulle bli förföljda så att det inte skulle komma som en överraskning (v 4). Att vara kristen och stå för något annat än vad omvärlden gör har sitt pris – Jesu liv (1 Kor 6:19–20) och ditt eget. Att vara kristen är ingen dans på rosor! Eller är det just vad det är? Om du vill bli populär i världen så är kristendomen inte rätt väg att gå.

Jesus var öppen och ärlig mot lärjungarna – brutalt ärlig någon kanske tycker och han är likadan mot oss idag. Ibland kan vi tycka att Gud är hård mot oss men han är till sin natur 100 % ärlig och äkta.

Jesus upprepade att han måste tillbaka till Fadern som hade sänt honom (v 5). Han är förvånad över att ingen av apostlarna frågar honom vart han ska. Både Tomas och Filippos hade tidigare under

kvällen frågat om det men nu satt de helt stilla, försjunkna i egna tankar. Jesus hade sagt mycket denna kväll och alltså undrade de över vem av dem som skulle förråda Jesus. När skulle det hända? Och varför skulle Petrus förneka Kristus tre gånger innan morgonen grydde? Det här behövde de tid att tänka igenom.

Jesus hade till och med sagt att det var till deras fördel att han lämnade dem (v 7) vilket för de sorgsna männen i hans sällskap verkade helt meningslöst. Jesus förklarade att om han inte gick tillbaka till Fadern kunde inte denne skicka den andra Hjälparen, den heliga Anden. Men först måste Jesus fullgöra sin gärning att ta på sig världens synd och ta bort barriären mellan mänskligheten och Gud. När barriären var borta kunde Fadern sända den heliga Anden, som är en del av hans eviga liv och karaktär, till dem som trodde på Jesu namn. Enligt Efesierbrevet 1:14 är Anden "panten" eller bättre översatt från grekiskan – "den första delbetalningen" på evigt liv. På ett sätt kan man säga att det eviga livet börjar när man får ta emot den heliga Anden. Om vi håller ut hela livet utan att själva välja bort vår Gudsrelation, får vi i uppståndelsen resten

av Guds gåva, evigt liv. Det är intressant att Jesus säger att Fadern ska sända den heliga Anden men säger i slutet av vers 7 att han själv ska sända den andra Hjälparen till dem. Striden runt frågan om både Fadern och Sonen kunde sända den heliga Anden var den formella grunden till splittringen år 1054 mellan den västliga och östliga delen av katolska kyrkan. Den östromerska delen, i fortsättningen kallad den ortodoxa kyrkan hade sitt huvudsäte i Konstantinopel, dagens Istanbul.

Den heliga Anden hade två stora uppgifter, skriver Johannes. Den ena hade med världen att göra, vilket står i vers 8 till 11 och den andra hade med de troende att göra, vilket står i vers 12 till 15. Den heliga Anden skulle överbevisa världen om synd, rättfärdighet och dom, (v 8–11). Det ursprungliga grekiska ordet för "att överbevisa" kommer av ett ord som betyder "att föra fram i ljuset". I detta sammanhang handlar det om att visa människorna deras synd för att åstadkomma mänsklighetens omvändelse. I rättsaker skulle man använda detta ord för när man korsförhör någon för att överbevisa vederbörande om dennes skuld och motbevisa dennes bortförklaringar. →

Det grekiska ordet för synd betyder "att missa målet". Världen missar målet när människornas världsbild inte bygger på tron på Skaparen, Jesus Kristus. Därför är otro i detta sammanhang synd (v 9). Dessutom skulle den heliga Anden överbevisa världen om dess bristande rättfärdighet då

det endast är Jesu rättfärdighet som ger frälsning.

Eftersom Jesus är utan synd innebär det att han kan gå till och stå inför Fadern (v 10). Jesus är rättfärdig, och vi kan bli rättfärdiggjorda genom honom – inte genom vår egen rättfärdighet, den räcker inte till. Vår egen godhet kan inte suddas ut

Herodes den store (73–4 f.Kr.) var ingen äkta jude utan en iduméer som konverterat till judendomen. Han blev därför aldrig helt accepterad av det judiska folket. Med romarnas hjälp blev han år 37 f. Kr kung över Judéen, Samarien, Galiléen och senare även över intilliggande områden. Han var givmild och en stor byggherre. Han påbörjade utbyggnaden av

templet i Jerusalem år 20 f. Kr som stod färdigt år 63 e. Kr. Herodes gifte sig tio gånger. Han var oerhört misstänksam och dödade flera av sina hustrur, barn och andra släktingar. Han försökte även döda Jesus.

Efter Herodes död reste en judisk delegation till Rom och bad att Herodes söner inte skulle få överta tronen, utan att landet skulle stå direkt under romerskt prokurator (landshövding)styre. Kejsar Augustus gav trots detta riket till Herodes söner, och Arkelaus den värste av dem var kung från 4 f. Kr tills han blev avsatt år 6 e. Kr. Därefter styrde romerska landshövdingar Judéen fram till år 41, vilket förklarar varför Pontius Pilatus kunde vara prokurator mellan år 26 och 36.

Herodes Antipas, kung över Galiléen (Luk 3:2) från 4 f. Kr till år 39 blev god vän med Pontius Pilatus efter händelserna med anklagelserna mot Jesus (Luk 23:6–12). Antipas var gift med Herodias, som var hans brorsdotter och hans halvbrors hustru. Enligt judisk lag fick man inte gifta sig med sitt syskonbarn. Det var också han som högg huvudet av Johannes döparen (Matt 14:1–10). Han blev avsatt av kejsaren och dog år 39.

Fillipus (Luk 3:2) styrde över andra områden från 4 f. Kr till 34 e. Kr.

bristerna eller felen eller synderna i våra liv. Det kan emellertid Jesu rättfärdighet göra, och Gud kan ge oss den rättfärdigheten som gåva. Detta ska den heliga Anden förklara för världen.

Det tredje den heliga Anden ska göra för världen är att överbevisa den om "dom". Jesus säger att världen furste (Satan) är dömd. Kampen mellan det goda och det onda är avgjord! Jesus har vunnit över Satan genom korsfästelsen där Jesus tog på sig världens synder. Jesus har betalt priset och Satan är dömd, men fullbordandet att domen inträffar först när Jesus kommer tillbaka som Kungarnas kung (Upp 20:1–2). Det är ingen kamp mellan Gud och Satan – den är avgjord. Men kampen fortsätter mellan Satan och de kristna. Satans vrede går ut över dem som inte följer has upproriska vägar.

Jesus såg stilla på den sorgtyngda gruppen och förstod att de inte orkade ta emot mer denna kväll. De hade stora problem med att förstå det Jesus redan hade sagt. Jesus visar här sin mänskliga insikt och berättar inte allt han har på hjärtat för dem (v 12). Den heliga Anden skulle däremot vägleda apostlarna in i all sanning (v 13). Johannes beskriver sju saker den heliga Anden skulle göra för de troende:

Förbli hos och i kristna.
Johannesevangeliet 14:17

*Lära och påminna
lärjungarna om Jesu
budskap.*
Johannesevangeliet 14:26

Vittna om Jesus.
Johannesevangeliet 15:26

*Överbevisa världen om
synd, rättfärdighet och
dom.*
Johannesevangeliet 16:8–11

*Vägleda de troende in i
hela sanningen.*
Johannesevangeliet 16:13

Förhålliga Jesus.
Johannesevangeliet 16:14

*Förkunna kommande
händelser.*
Johannesevangeliet 16:13

Fadern är källan till den heliga Anden och Jesus Kristus. Båda två har utgått från Fadern som är källan till allt. Men samtidigt är Fadern och Sonen ett, så att allt som Fadern har också tillhör Jesus (v 15). Jesu stora uppdrag var att uppenbara Faderns förhållande till världen och den heliga Anden fortsätter det arbetet. Både den heliga Anden och apostlarna skulle vittna om Jesus och hans budskap (Joh. 15:26–27).

Jesus gjorde en paus och lättade upp lite i talet om vad som skulle ske senare på kvällen. Han sa att om en kort tid skulle de inte se honom mer, men efter ännu en kort tid skulle de se honom igen (v 16). Lärjungarna såg förvirrat på varandra och frågade, "Vad menar han med att tala om en kort tid (v 18)? Jesus märkte att de ville fråga honom om detta och sa, "Ni kommer att gråta och jämra er, men världen skall glädja sig (v 19). Ni kommer att sörja, men er sorg ska vändas i glädje (v 20).

Jesus liknade det vid en kvinna som just ska föda, hon är bedrövad och full av smärta men hon glömmer sin smärta när barnet väl är fött och sorgen övergår i glädje. Han sa, "Nu är ni också bedrövade, men jag skall se er igen, och då skall era hjärtan glädja sig. (v 22).

Efter att Jesus har gått tillbaka till Fadern och när den helige Anden har anlant kommer apostlarna inte att fråga Jesus om något mer (v 23). I och med att Jesus nu är med Fadern riktas deras framtida frågor istället till Fadern. Apostlarna kommer att ha direktförbindelse med Fadern genom bönen och kan fråga honom i Jesu namn (v 23). Jesus upprepar för apostlarna att de kommer att få det de ber om i hans namn. Jesus är vår mellanhand till Gud och det vi ber i enlighet med Jesu vilja kommer Gud att tillmötesgå. Det grekiska ordet "be" i denna vers står i presens form och betyder regelmässig och uthållig bön. Bön är inte en önskelista vi rabblar upp utan gemenskap med Gud. Genom denna gemenskap kan vi uppleva den fullständiga glädje som Jesus talar om.

Så avslutar Jesus sitt tal till lärjungarna med att i klartext berätta vad som kommer att ske (v 25). "Ja, jag har utgått från fadern och kommit till världen. Nu lämnar jag världen och går till Fadern." (v 28). Då förstår apostlarna äntligen vad Jesus talar om och är glada över att han inte längre talar i liknelser. Nu tror de på att han har utgått från Gud (v 30).

Jesus svarar, "Nu tror ni. Se,

den tiden kommer, ja, den har redan kommit, då ni skall skingras var och en åt sitt håll och lämna mig ensam. Men jag är inte ensam, ty Fadern är med mig" (v 31).

Jesus avrundar med att berätta varför han har varit så rak och tydlig mot dem ikväll. Han har sagt detta för att apostlarna skulle få frid i honom. De skulle komma att få genomgå prövningar, men Jesus manade dem att vara vid gott mod, för han sa "Jag har övervunnit världen" (v 33). Här hänvisar han till korsfästelsen och uppståndelsen från det döda. Jesus har vunnit över Satan och döden.

Denna frid som vi kan ha i Jesus är helt annorlunda mot den frid världen har att ge. När vi tänker frid eller fred är det främst frånvaro av konflikter och

problem vi tänker på. Sådan är inte Guds fred. Till skillnad från världens fred så är den bestående och även om vi befinner oss i kris kan vi ha Guds frid inom oss. Guds frid är en gåva vi kan få genom den heliga Anden (Gal 5:22). När Jesus tala om fred menar han hur det förstås i hebreisk kultur. Fred på hebreiska är "shalom". Ordet har en rik innebörd och betyder långt mer än frånvaro av krig och konflikter. "Shalom" står för allt gott i livet. När judar möts hälsar de varandra med "shalom" och önskar därmed varandra allt gott i livet. Det är detta vi kan få i vår relation med Gud, Vi kan uppleva frid, ro och glädje trots att vi genomgår prövningar eftersom vi har ett nytt perspektiv på livet och vet att vi står i förbindelse med EN som är större än allt annat. ◻

Dessa urgamla träd kan härstamma från träden i trädgården där Frälsaren bad sista kvällen tillsammans med lärjungarna.

Kapitel 17: Jesu överste- prästerliga bön

Jesus var nu färdig med sitt tal till lärjungarna och stod stilla, leende och betraktade dem medlidsamt. Han avslutade samvaron med den bön som en del kallar för Jesu översteprästerliga bön. Vi ser här hur Jesus som vår överstepräst uttrycker sin omtanke för apostlarna och för oss. Bönen är i tre delar och upptar hela kapitel 17. Första bönedelen, vers 1–5, är för och om Jesus själv, den andra, vers 6–19, är förbön för apostlarna och den tredje, är en förbön för alla som under historiens gång skulle komma till tro på honom på grund av apostlarnas vittnesbörd.

NÅGRA VIKTIGA ORD
särpräglar kapitel 17. Ett par av dem "härlighet" och "förhärliga" upprepas flera gånger. Det grekiska ordet i originaltexten är starkt präglat av det motsvarande hebreiska grundordet som betyder ära, makt och ljusglans. Nya testamentet använder detta ord om Guds glans, makt och ära. I tur och

ordning har Guds härlighet, Guds eviga liv och makt uppenbarats i och med Jesus. Han omskrivs som: "avglansen av Guds härlighet" (Heb 1–3). I Johannesevangeliet är Kristi härlighet även uttryckt genom hans förnedring och lidande på korset. Detta är den första etappen i Kristi förhärligande som ger uttryck åt Guds frälsarmakt

och ära. När de kristna tagit emot den heliga Anden deltar de i Guds härlighet i dag och har i och med det gemenskap med Kristus (Joh 15:1–5) vilket medför en personförvandling till en ”ny människa”, en bild av Kristus (Rom 8:29). Den heliga Anden omtalas också som härlighetens Ande (1 Pet 4:14).

När de troende får den heliga Anden har de redan del i Jesu härlighet eftersom den heliga Anden är en försmak på vår framtids härlighet. Den heliga Anden är ”panten” eller bättre översatt: ”den första avbetalningen” på evigt liv (Ef 1:14). Man kan säga att vårt eviga liv tar sin början när vi får ta emot den heliga Anden. I de andra tre evangelierna hör det eviga livet framtiden till, men Johannes tar bort tidsbarriären. Han säger att de troende redan har fått evigt liv, att de har del i Kristi härlighet nu, i detta livet. De deltar genom att bära den heliga Andens frukt (Joh 15:8) och utföra likadana gärningar som Kristus gjorde (Joh 15:12) – på så sätt förhållar de Fadern.

Låt oss se närmare på vad Johannes skriver i kapitel 17. Talet till lärjungarna är avslutat och Jesus vet att tiden för korsfästelsen närmar sig.

Han lyfter blicken mot himlen

Sedan Jesus hade sagt detta, såg han upp mot himlen och bad: ”Fader, stunden har kommit. Förhårliga din Son, för att Sonen må förhårliga dig. Du har gett honom makt över alla människor, för att han skall ge evigt liv åt alla dem som du har gett åt honom.

Johannesevangeliet 17:1–2

och inleder sin bön med att tilltala Gud som ”Far”. Första gången i bibeln som någon kallade Gud sin far var Jesus i bönen Fader vår. För judarna på Jesu tid var det otänkbart att kalla Gud för far. Gud var den Allsmåktige Skaparen. Att åberopa ett så nära förhållande till Gud var nästan hädelse för dem. Jesus gör detta, intressant nog, två gånger till i kapitlet, med olika beskrivningar av Fadern. Första gången är i vers 11 där Jesus säger ”Helige Fader”. Att Gud är helig var välkänt i

Gamla testamentet och judarna hade betonat detta så starkt att de inte vågade uttala hans namn. Istället för att skriva Guds namn, Jahve, som på hebreiska består av fyra bokstäver skrev de ibland bara fyra prickar. Så stor respekt hade de för Guds namn, så heligt var det. Men detta resulterade i en främmandegörelse av Gud. Han var ouppnåelig för vanliga människor eftersom han var så helig. Gud uppfattades som något otillgängligt och ouppnåeligt. När så Jesus kallar Gud för "Helige Fader" visar han att Fadern är nära och kär trots sin helighet och renhet. I vers 25 kallar Jesus Gud "Rättfärdige Fader". Jesus

säger att Fadern har och förenar dessa egenskaper – helighet, rättfärdighet och kärlek.

I vers 2 bekräftar Jesus att Fadern har gett honom all makt över mänskligheten och att han kommer att ge evigt liv till dem som han har fått av Fadern. I nästa vers uttalar sig Jesus kryptiskt när han säger, "Detta är evigt liv att de känner dig, den ende sanne Guden...". Detta kan misstolkas som att bara man har kunskap om Gud så är man frälst, men man kan känna till Gud utan att för den skull tro på hans ord. Vi är frälsta genom tro, ett personligt förhållande till Gud genom Jesus Kristus.

Utsikt från tempelhöjden över Oljeberget, Getsemane trädgård syns till vänster i bilden och till höger ser man Oljebergets otaliga judiska gravar.

Johannes var jude och i hebreisk kultur var detta att känna någon ett uttryck för en mycket nära och intim kontakt med någon. I Gamla testamentet omtalas den sexuella akten mellan man och kvinna som, " och mannen kände sin hustru". Vi får evigt liv när vi har en nära relation med Gud genom tro, när vi har hans Ande, den heliga Anden. Då är vi ett med Gud, Gud i oss och vi i Gud, ett uttryck som upprepas flera gånger i kapitlet.

I vers 4 säger Jesus att han har slutfört sitt uppdrag att förhålliga Fadern. Han kom för att uppenbara Fadern för mänskligheten (v 6) och möjliggöra dess direktkontakt med Fadern. Innan dess var det bara översteprästen som på försoningsdagen, en gång om året, som hade tillgång till Gud (3 Mos 16:2, 29–34 och Heb 9:7). Förhänget i templet som dolde arken brast i två delar när Jesus dog (Matt 27:51) en bild på att människan nu kunde ha direktkontakt med Fadern via Jesus Kristus.

Vers 5 påminner oss om Jesu föreexistens. Jesus ber Fadern att han ska få tillbaka den härlighet han hade innan världen skapades. Jesus var inte en enastående god människa som i dopet blev Guds

Son. Han skiljer sig från oss i den bemärkelsen att han verkligen har Gud Fader till far. Han är Guds enfödde Son (Joh 3:16). Jesus påminner även senare, i kapitel 24, om sin föreexistens.

Från vers 6 till 19 ber Jesus för apostlarna i egenskap av deras överstepräst. Han säger att han har fullgjort sitt uppdrag att uppenbara Faderns "namn" för de människor Fadern har gett honom. I hebreisk kultur innebär ett namn långt mer än något man kallas för, det beskriver ens karaktär och egenskaper. Guds namn är "Jahve" vilket betyder "Jag är". Guds namn säger att han är unik, och helt särskild från allt och alla, för han har alltid existerat och kommer alltid att existera. Jesus kom för att uppenbara Fadern, och den hebreiska formen av Jesus betyder "Jahve är frälsare". Med sitt eget namn uppenbarar Jesus vem Gud är. Jesu uppgift bestod i att uppenbara allt Fadern står för, hans karaktär och kärlek till sina skapelser. Allt detta uttrycks genom att Jesus skulle uppenbara Faderns "namn".

I vers 8 upprepar Jesus att han inte är en vanlig skapad människa utan att han "har utgått från" Fadern. Jesus är gudomlig. Han har samma liv och samma Ande som Fadern. →

Han ber inte för världen utan för lärjungarna som Gud har gett honom (v 9). Han ber om beskydd för apostlarna som fortfarande kommer att stå i andlig kamp mot den onde. Jesus själv har segrat över döden och Satan, och slaget mellan det goda och det onda är därmed avgjort. Men de kristna måste alltjämt kämpa mot ondskan, att välja mellan det goda och det onda. Jesus ber att

*Jag har uppenbarat
ditt namn för de
människor som du har
tagit ut ur världen och
gett mig. De var dina,
och du gav dem åt mig,
och de har hållit fast
vid ditt ord. De är
inte av världen,
liksom inte heller jag
är av världen. Liksom
du har sänt mig till
världen, så har jag
sänt dem till världen.*

Johannesevangeliet 17:6, 16, 18

de som tror på hans namn ska bli beskyddade.

I vers 10 säger Jesus, "Allt mitt är ditt, och allt ditt är mitt...".

Meningens början är lätt att förstå men slutet är svårare. Hur kan allt Fadern har också tillhört Jesus? Detta beskriver i alla fall den nära relationen mellan de båda, men det kan också vara så att Jesus tänker på dem som Gud har kallat. Alla som Fadern kallar tillhör både Jesus och Fadern. Jesus säger i slutet av versen att han blir förhålligad genom apostlarna, vilket kan stödja denna tolkning av versen.

I vers 12 säger Jesus att han inte förlorat någon som Gud hade gett honom utom Judas, fördärvets man. I bibelkommentarerna ges två tolkningar av denna vers. Den ena är att beskrivningen av Judas visar på hans öde – att han är förlorad. Den andra att detta är en beskrivning av Judas karaktär, att han liksom alla andra som inte har tagit emot Jesus är förlorade – men att detta inte nödvändigtvis är hans slutliga lott. Den andra tolkningen pekar på att Judas aldrig i egentlig mening var kallad av Fadern. Då stämmer det in på vad Jesus sa (Joh 6:39) om att han inte skulle förlora någon som Fadern kallat och gett honom. Detta gör det lättare att förstå att Judas hade fri vilja

och att hans slutgiltiga öde inte var bestämt i förväg. Om denna tolkning är riktig så förstod Judas aldrig Jesus budskap och därför har Gud inte fällt den slutgiltiga domen om hans öde.

I vers 13 säger Jesus att han nu går tillbaka till Fadern så att apostlarna ska kunna ta emot hans fullkomliga glädje. Det är en paradox att Jesu död på korset, som såg ut som ett livets nederlag, egentligen var en seger över döden. Även om apostlarna nu är sorgsna, kommer de att få uppleva Jesu fullkomliga glädje när de träffar honom igen efter uppståndelsen, och senare när de får ta emot Guds heliga Ande som innehåller hans karaktär, väsen och eviga liv.

I vers 14 till 16 säger Jesus att samhället kommer att hata apostlarna eftersom de inte har samma värderingar, normer och tro som omgivningen. De är annorlunda, heliga – det vill säga avskilda för speciellt syfte, uppdrag. Uppdraget består i att vara en bild av Gud. Med andra ord, att vara Guds representant, Guds sändebud, Guds barn, Guds tjänare och vän. Jesus ber inte att Fadern ska ta dem ut ur samhället (v 15) utan att han ska beskydda dem från den onde. Det är svårt att vara kristen i fientliga omgivningarna men det är just det

Gud har kallat kristna till. Genom vårt sätt att leva ska vi visa att vi tillhör en annan världsordning.

I vers 18 beskrivs apostlarnas uppdrag. På samma sätt som Fadern har sänt ut Jesus, sänder Jesus ut apostlarna till världen. Apostlarna, och efter dem vi, ska slutföra det uppdrag Jesus fick – att uppenbara Faderns namn för mänskligheten.

I vers 20 riktar Jesus temat i bönen från apostlarna till dem som i senare generationer skulle komma till tro genom apostlarnas

*Rättfärdige Fader,
världen har inte lärt
känna dig, men jag
känner dig, och de vet
att du har sänt mig.
Jag har gjort ditt
namn känt för dem,
och jag skall göra det
känt, för att den kärlek
som du har älskat mig
med skall vara i dem
och jag i dem.*

Johannesevangeliet 17:25–26

vittnesbörd. Jesus säger, "Men inte bara för dem ber jag, utan också för dem som genom deras ord kommer att tro på mig." Jesus bad för de kristna i alla tider, även för de troende idag. Kvällen innan han blev korsfäst var Jesu fokus på apostlarna och på dem som skulle komma till tro senare. Jesus har alltså bett för dig! Vilken häpnadsväckande betryggande tanke! Att Jesus älskar dig och har bett för ditt beskydd och vägledning ger dig frid i ditt oroliga sinne! Även alldeles innan Kristus skulle lida, var det inte sig själv han tänkte på utan på sina vänner och dem som skulle komma till tro genom dem.

I de följande verserna ber Jesus att de kristna ska bli ett med Kristus på samma sätt som han är ett med Fadern. Detta är endast möjligt genom hans Ande i oss, den heliga Anden. I slutet av vers 23 säger Jesus det på ett annat sätt, "... jag i dem och du i mig, för att de skall vara fullkomligt förenade till ett." Jesus bor i den kristne genom den heliga Anden. Den kristne får Guds heliga Ande som ett tillägg till sin egen mänskliga ande (1 Kor 2:11). Det är inte så att den heliga Anden tar över vårt liv eller personlighet, utan är ett supplement som gör att vi kan förnimma Guds karaktärsegenskaper, t.ex. hans

glädje, fred, kärlek osv. (Gal 5:22). Alla människor hungrar efter och söker att få uppleva sann frid, fullkomlig glädje och meningsfylld kärlek.

I vers 24 ser Kristus fram till den tiden då alla kristna kommer att uppleva samma förhållande, evigt liv, som han visste att han snart skulle tillbaka till. En härlighet Kristus hade redan innan jordens grundvalar blev lagda. Jesus vill att alla troende en dag ska se honom i hans härlighet och vara med honom i evighet! Vilken fantastisk dag vi har att se fram emot! Först när vi ser Kristi härlighet kommer vi att förstå hur stor och mäktig han är. Oavsett vilken bild du har av Gud så är den ofullständig och för liten för att beskriva honom i hans härlighet. Men en dag kommer du att se Gud som han ÄR.

Jesus avslutar bönen i verserna 25–26. Han talar om Fadern som, "Rättfärdige Fader" vilket vi redan har tagit upp. Det är märkligt att Gud beskrivs som den rättvisa Fadern som världen inte känner samtidigt som han beskrivs som kärlek (1 Joh 4:8). För en del är detta ett stort dilemma när de försöker förstå kristendomen. Hur kan Gud vara rättfärdig och inte tolerera synd på samma gång som han är kärleksfull? När man ser på allt

lidande i samhället och i andra delar av i världen undrar man hur det är möjligt att Gud kan vara både rättvis och kärleksfull. Detta är en stor fråga som vi inte ska gå in i detalj på här, men i korthet kan man säga att Gud har en plan för mänskligheten, och där kommer det att visa sig att han kan förena dessa två ytterligheter. Det mesta av det lidande vi ser är orsakat av människan själv. Penningbegär och makt är ofta roten till konflikter och lidande oss människor emellan. Gud gav mänskligheten fri vilja och det ser vi tydligt på det lidande som försiggår i världen.

Jesus vill att de som tror på honom ska uppleva Guds kärlek och stå rena och förlåtna inför Fadern. Endast genom Jesu offer kan våra synder bli förlåtna och endast det gör det möjligt för oss

att stå rena inför Gud. Vår egen rättfärdighet räcker inte! Om vi ska kunna stå rena inför Gud måste vi få ta emot Jesu egen rättfärdighet som en gåva.

Jesus avslutar bönen med, "Jag har gjort ditt namn känt för dem, och jag skall göra det känt, för att den kärlek som du har älskat mig med skall vara i dem och jag i dem." Jesus fortsätter sin förkunnelse av evangeliet genom sin andliga kropp, kyrkan (v 26) som skulle ledas av apostlarna. Titeln på "Apostlagärningarna" är något missvisande eftersom det egentligen handlar om Jesu gärningar genom apostlarna. Lärjungarna skulle fortsätta det uppdrag Jesus påbörjat, och överföra ansvaret för det till nya kristna i kommande generationer. Jesus avslutar sin bön med att be att apostlarna skulle få uppleva

den kärlek, det intima förhållande Jesus hade med Fadern. Jesus skulle vara i dem genom den heliga Anden efter det att han förlåtit dem. Som han hade sagt tidigare på kvällen så ville han inte göra apostlarna faderlösa. □

Kapitel 18: *Jesus blir tillfångatagen*

Vi vet inte hur mycket apostlarna förstod av Jesu avslutningsbön. Kvällen hade blivit sen och de hade upplevt en massa överraskningar de sista timmarna; och frågorna var många. Var fanns Judas? Skulle inte han bara gå ett ärende? Och vem är det som kommer att förråda Jesus? Och hur är det möjligt att Petrus, som ville ge sitt liv för Jesus, skulle komma att förneka honom tre gånger innan tuppen gol följande morgon?

KVÄLLEN HADE AVLÖPT HELT annorlunda än de hade tänkt sig innan middagen när de grälade över vem som var störst av dem (Luk 22:24). Antagligen handlade det om vem som förtjänade att sitta på hedersplatsen bredvid Jesus under måltiden. Troligtvis var det Judas som vann diskussionen och hedersplatsen. Det var därför de andra inte hade hört vad Jesus sagt till honom. Nu var han fortfarande borta. Vad hade hänt egentligen?

Kvällen hade blivit sen. Jesus tog apostlarna med sig och gick på de mörka gatorna ut ur Jerusalem genom en av stadsportarna. De gick ner i den djupa dalen till Kidronbäcken

som rinner mellan staden och Oljeberget. De tog den lilla bron som gick över bäcken och fortsatte ett stycke upp över Oljeberget. Så gick de in i en trädgård och förbi en oljepress. Trädgården kallades Getsemane (Mark 14:32) som betyder oljepress. Berget kallades Oljeberget på grund av olivoljan som utvanns där från de många olivträden som den gången täckte åsen.

Enligt Lukasevangeliet 21:37 hade Jesus och säkert också lärjungarna tidigare övernattat i denna trädgård. Kanske ägdes trädgården av en rik vän eller lärjunge till Jesus – kanske någon från Markus familj. En del bibelkommentarer menar att Markus släkt även ägde salen

där Jesus och lärjungarna höll den sista måltiden. Det var inte tillåtet att ha större trädgårdar i Jerusalem så många rika hade en trädgård utanför staden, på Oljeberget. Judas kände alltså till trädgården (v 2). Jesus visste att Judas kände till platsen och kunde ha valt ett annat ställe att övernatta på om han velat undgå att bli tillfångatagen. Det finns de som hävdar att Jesus togs till fånga för att han var för svag för att försvara sig. Men tvärtom var Jesus stark nog att gå igenom fruktansvärt lidande och död utan att fly ifrån det. Jesus visste vad som väntade honom ändå flydde han inte. Denna villighet utmärker Johannes berättelse om Jesu lidandehistoria.

I Lukasevangeliet 22:39–46 får vi veta om den inre kamp Jesus utkämpade innan Judas kom. I Getsemane trädgård gick Jesus

ett stenkast bort från lärjungarna för att be i ensamhet. Han fylldes då av dödsångest och bad flera gånger intensivt om en annan lösning än denna fruktansvärda död. Här ser vi människan Jesus. Han var ingen robot utan en människa med känslor och tillika dödsångest. Han var i nöd och svetten blandades med blod, något som kan ske i riktigt svåra situationer. En ängel kom och styrkte honom (Luk 22:45).

Jesus går bort till de sovande lärjungarna. De är utmattade efter en underlig kväll med många frågor och få svar. De är också bedrövade eftersom de förstår att Jesus snart ska lämna dem – men de vet inte att det ska ske i natt! Det är inressant att Jesus, den andra Adam, tillfångatas i en trädgård. Det var i en trädgård de första människorna första gången syndade.

Denna sten finns i Getsemane. Texten lyder:

Min Fader, om denna kalk inte kan tas ifrån mig, utan jag måste dricka den, så ske din vilja.

Matt 26:39

O Jesus, i djupaste natt och ångest talade du dessa ord av förtröstan och underkastelse till Gud Fadern i Getsemane. I stunder av fruktan och oro vill jag med kärlek och tacksamhet säga, "Min Fader jag förstår Dig inte, men jag litar på Dig.

Jesus väcker apostlarna när han ser en stor skara människor med brinnande facklor och lyktor närma sig trädgården. Han vet vad som komma skall. Judas går i täten och visar vägen för pöbeln beväpnade med påkar och svärd (Matt 26:47). Johannes skriver också att romerska soldater från fästningen i Jerusalem deltog vid arresteringen av Jesus. Men även om vaktstyrkans befäl var där betyder det inte att hela manskapet var med eftersom vaktstyrkan kunde utgöras av flera hundra man. Det var tydligt att översteprästerna inte tänkte låta Jesus undkomma igen. De hade uppsökt Pontius Pilatus för att be om hans stöd för att kunna genomföra detta. Därför var också Pilatus redo att ta emot dem redan innan soluppgången den morgonen. Översteprästernas

privata vaktstyrka och några av fariséernas tjänare var dessutom med (v 3) tillsammans med soldaterna. Det var en stor skara som kom för att ta Jesus till fånga. Översteprästerna fruktade att många av Jesus anhängare skulle var på plats och motsätta sig arresteringen.

Men i trädgården fanns bara Jesus och hans 11 närmaste. Apostlarna förskräcktes när de såg de beväpnade soldaterna komma anförda av Judas, en av de ledande apostlarna. Nu först förstod lärjungarna vem av dem som skulle förråda Jesus. De stod förstummade och lamslagna tills Jesus stod fram och frågade, "Vem söker ni?" Han gjorde inga ansatser till att fly trots att han visste vad som skulle hända de kommande timmarna. Jesus var inte svag utan oändligt stark! □

Det var i Getsemane som Jesus svettades blod som en del i sonandet. Getsemane betyder oljepress. För att göra olivolja använder man oljepressen, ett stort stenhjul med en påle genom centrum som man drar runt hjulet med som krossar oliverna. När oliver är fullmogna blir de rödaktiga till färgen, och ser ut som blod. I gamla tider användes olivoljan i oljelampor och för många är olivoljan en symbol för ljus och liv.

Livets Källa, c/o BTHB, Hemmestorps Eke 32,
SE-275 63 Blentarp, Sverige

Redaktionen:

Livets Kilde, Postboks 89 Holmlia, NO-1201 Oslo

Övriga adresser i Norden:

Danmark: *Livets Kilde Hæfteserie*,
P.O. Box 714, DK-4000 Roskilde

Finland: *Livets Kilde*, Box 603, FI-00101 Helsingfors

Sverige: *Livets Kilde*, c/o BTHB, Hemmestorps Eke 32,
SE-275 63 Blentarp (produktion)

Telefonkontakt:

Danmark: +45-22 67 70 96

Norge: +47-64 87 74 48

Sverige: +46-(0)8 657 9194

Stöd för utgivning av *Livets Källas häfteserie*:

Livets Källa är gratis. Vi har ungefär 1400 läsare vid det här laget och med frivilliga bidrag är det möjligt att ge ut häftena. Vi är djupt tacksamma för ert finansiella stöd. Arbetet med *Livets Källas* häften sker på frivillig basis, men tryckning och porto måste betalas. Om du vill bidra till utgivningen av våra häften kan du göra det på något av nedanstående konton:

Danmark: 1-245-7278

Finland: 800014-1952461

Norge: 7082 0512624

Sverige: 98 07 30-6

Författare av detta häftet: Carl Fredrik Aas
Norsk originaltitel: *Bibelens mest leste bok (4. del)*
Översättare: Renée Strand

Hur kom Bibeln till? (del 1)

Livets Källas Häftserie
nr 11, 2001, 112 sidor

Hur kom Bibeln till? (del 2)

Livets Källas Häftserie
nr 12, 2002, 112 sidor

Bibels historia Sammandrag av Gamla testamentet

Livets Källas Häftserie
nr 13, 2003, 112 sidor

Bibels historia 1 En bok erövrar världen

Livets Källas Häftserie
nr 14, 2004, 112 sidor

Bibels historia En inledning till Nya testamentet

Livets Källas Häftserie
nr 15, 2005, 112 sidor

Bibels historia 2 En bok erövrar världen

Livets Källas Häftserie
nr 16, 2006, 112 sidor

Vil du vite mer? Se vår hemsida

www.gvks.org

Guds Verdensvide Kirke i Skandinavien

001BMLB4(s)/092014